

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ**
Костянтинівського ЗЗСО № 5 Костянтинівської міської ради

Структура.

1. Загальне положення внутрішньої системи забезпечення якості освіти:
 - 1.1. Принципи внутрішньої системи забезпечення якості освіти.
 - 1.2. Мета розбудови та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі.
2. Компоненти внутрішньої системи забезпечення якості освіти:
 - 2.1. Стратегія (політика) та процедура забезпечення якості освіти.
 - 2.2. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.
 - 2.3. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти.
 - 2.4. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних працівників.
 - 2.5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників.
 - 2.6. Інформаційні системи для ефективного управління школою.
 - 2.7. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.
 - 2.8. Безпекова складова всіх учасників освітнього процесу.
 - 2.9. Забезпечення публічності інформації про заклад освіти.
 - 2.10. Створення в закладі інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.
 - 2.11. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню).
3. Періодичність та механізм самооцінювання:
 - 3.1. Вивчення та самооцінювання якості освіти.
 - 3.2. Функціональні обов'язки учасників самооцінювання.
 - 3.3. Моніторинг якості освіти.
 - 3.4. Критерії щодо здійснення внутрішнього забезпечення якості освіти.

I. Загальне положення внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Костянтинівського ЗЗСО № 5 Костянтинівської міської ради (*далі – Положення*) розроблено відповідно до вимог частини третьої статті 41 Закону України «Про освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН № 1480 від 30.11.2020р., Статуту школи та інших нормативних документів.

Колегіальним органом управління Костянтинівського ЗЗСО № 5 Костянтинівської міської ради, який визначає, затверджує систему, стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти є педагогічна рада.

Відповідальність за впровадження ВСЗЯО в Костянтинівському ЗЗСО № 5 Костянтинівської міської ради покладається на керівника закладу.

Під час здійснення внутрішньої системи забезпечення якості освіти необхідно спиратися на такі принципи.

1.1. Принципи внутрішньої системи забезпечення якості освіти Костянтинівського ЗЗСО № 5:

- автономія закладу;
- академічна доброчесність;

- академічна свобода;
- гнучкість і адаптивність системи освітньої діяльності;
- гуманізм;
- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- демократизм;
- державно-громадське управління;
- доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою;
- людиноцентризм, дитиноцентризм;
- постійне вдосконалення освітньої діяльності;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- урахування впливу зовнішніх чинників;
- цілісність системи управління якістю освіти.

Мета розбудови та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі:

- підвищення якості освітніх послуг;
- довіра до результатів навчання;
- постійний зворотній зв'язок між учасниками освітнього процесу щодо якості освіти;
- моніторинг успішних практик та проблем з метою вчасного реагування;
- прийом обґрунтованих управлінських рішень;
- вдосконалення освітнього середовища, системи оцінювання учнів, педагогічної діяльності, управлінських процесів;
- забезпечення прозорості діяльності школи та готовність до змін.

II. Компоненти внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

2.1. Стратегія та процедура забезпечення якості освіти.

Стратегія та процедура забезпечення якості освіти Костянтинівського ЗЗСО № 5 базується на наступних принципах:

- відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;
- відповідальності за забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- системності в управлінні якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- здійснення обґрунтованого моніторингу якості;
- готовності суб'єктів освітньої діяльності до ефективних змін;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

Стратегія та процедури забезпечення якості освіти передбачають здійснення таких процедур і заходів в закладі:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- підвищення якості знань здобувачів освіти;
- вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання.
- посилення рівня професійної компетентності педагогічних працівників і забезпечення їх вмотивованості до підвищення якості освітньої діяльності;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- створення системи та механізмів забезпечення академічної доброчесності;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища;

- запобігання та протидію булінгу (цькуванню);
- застосування системи внутрішнього моніторингу для відстеження та коригування результатів освітньої діяльності.

Механізм функціонування системи забезпечення якості освіти Костянтинівського ЗЗСО № 5 включає послідовну підготовку та практичну реалізацію наступних етапів управління:

- планування (аналіз сучасного стану освітньої діяльності та освітнього процесу; визначення сильних сторін і проблем у розвитку; визначення пріоритетних цілей та розробка планів їх реалізації);
- організацію (переформатування/створення організаційної структури для досягнення поставлених цілей; визначення, розподіл та розмежування повноважень із метою координування та взаємодії у процесі виконання завдань);
- контроль (розробка процедур вимірювання та зіставлення отриманих результатів зі стандартами);
- коригування (визначення та реалізація необхідних дій та заходів, націлених на стимулювання процесу досягнення максимальної відповідності стандартам).

Критеріями ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти Костянтинівського ЗЗСО № 5 є:

- досягнення здобувачів освіти, показники результатів їх навчання та участі у проектах, конкурсах, конференціях, змаганнях;
- відповідність показників успішності здобувачів освіти результатам їх навчання на кожному рівні повної загальної середньої освіти під час державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання;
- якісний склад та ефективність роботи педагогічних працівників;
- показник наявності освітніх, методичних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення якісного освітнього процесу;

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;

Система контролю якості освітнього процесу в закладі включає:

- Самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
- Контроль якості результатів навчання та об'єктивності оцінювання;
- Контроль якості реалізації навчальних (освітніх) програм;
- Моніторинг якості освіти.

2.2. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.

1. Загальні положення

- 1.1. Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти, педагогічних працівників у Костянтинівському ЗЗСО № 5 (далі - Положення) закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між педагогічними працівниками, здобувачами освіти (учнями) та батьками.
- 1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Костянтинівського ЗЗСО № 5, Правил внутрішнього розпорядку Костянтинівського ЗЗСО № 5, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних (локальних) документів Костянтинівського ЗЗСО № 5.

- 1.3. Мета Положення полягає в дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності Костянтинівського ЗЗСО № 5 (освітній, методичній, науково-дослідній, виховній тощо), підтримки особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками та здобувачами освіти, запобігання порушення академічної доброчесності.
- 1.4. Педагогічні працівники та здобувачі освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого освітнього середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу Костянтинівського ЗЗСО № 5, зобов'язуються виконувати норми даного Положення.
- 1.5. Норми цього Положення закріплюють правила поведінки безпосередньо у трьох основних сферах – освітній (навчальній), науково-методичній та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).
2. Поняття та принципи академічної доброчесності
 - 2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.
 - 2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в Костянтинівського ЗЗСО № 5 необхідно дотримуватися наступних принципів:
 - демократизм;
 - законність;
 - верховенство права;
 - соціальна справедливість;
 - пріоритет прав і свобод людини і громадянина;
 - рівноправність;
 - гарантування прав і свобод;
 - науковість;
 - професіоналізм та компетентність;
 - партнерство і взаємодопомога; повага та взаємна довіра;
 - відкритість і прозорість;
 - відповідальність за порушення академічної доброчесності.
 - 2.3. Костянтинівський ЗЗСО № 5 здійснює свою діяльність окремо від політичних уподобань, партій, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі організації.
 - 2.4. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:
 - дотримання норм Конституції України;
 - дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти;
 - дотримання загальноприйнятих етичних норм;
 - дотримання норм законодавства України про авторське право;
 - повагу до осіб, які здобувають освіту, до їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, а також інших обставин;
 - об'єктивно та неупереджено оцінювати знання та вміння здобувачів освіти;
 - якісно, вчасно виконувати свої функціональні обов'язки;
 - впроваджувати у свою діяльність інноваційні методи навчання;
 - відповідно до вимог законодавства підвищувати свою кваліфікацію;
 - дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
 - не розголошувати конференційну інформацію, інформацію з обмеженим доступом та інші види інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян;
 - надання достовірної інформації;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
 - уникати приватного інтересу та конфлікту інтересів;
 - нести відповідальність за порушення академічної доброчесності;
 - негайно повідомляти адміністрацію Костянтинівського ЗЗСО № 5 у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, які передбачені законом, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам;
- 2.5. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:
- дотримання норм Конституції України;
 - дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти;
 - дотримання загальноприйнятих етичних норм;
 - дотримання норм законодавства України про авторське право;
 - повагу до педагогічних працівників;
 - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю;
 - подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;
 - поважати честь і гідність інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших;
 - бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
 - використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них;
 - не фальсифікувати або не фабрикувати інформацію, дослідження, наукові результати з їх наступним використанням в роботі;
 - не пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;
 - не здійснювати або не заохочувати будь-якими способами зміну отриманої академічної оцінки;
 - нести відповідальність за порушення академічної доброчесності;
 - негайно повідомляти адміністрацію Костянтинівського ЗЗСО № 5 у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, які передбачені законом, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.
3. Організація роботи Комісії з питань академічної доброчесності
- 3.1. З метою виконання норм цього Положення в Костянтинівському ЗЗСО № 5 створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі - Комісія).
- 3.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації Костянтинівського ЗЗСО № 5 щодо накладання відповідних санкцій.
- 3.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку Костянтинівського ЗЗСО № 5, іншими нормативними (локальними) документами ЗЗСО та цим Положенням.
- 3.4. Склад Комісії затверджується наказом керівника Костянтинівського ЗЗСО № 5 за поданням рішення педагогічної ради. Строк повноважень Комісії становить один навчальний рік.
- 3.5. До складу Комісії входять: директор, заступник директора з навчально-виховної роботи, заступник директора з виховної роботи, педагогічні працівники, голова профспілки, голова учнівського самоврядування, голова батьківського комітету.
- 3.6. Будь-який працівник, здобувач освіти Костянтинівського ЗЗСО № 5 може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення та із заявою про внесення пропозицій або доповнень.

- 3.7. Головою Комісії є керівник закладу, заступником - голова профспілкового комітету, секретар призначається з числа членів Комісії. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні здійснює секретар.
- 3.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки визначені планом роботи та позачергові, що скликаються при необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.
- 3.9. Рішення комісії є правомірним за умови присутності на її засіданні не менше 2/3 загальної кількості членів комісії. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.
- 3.10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.
- 3.11. Комісія не менше одного разу на рік звітує про свою роботу перед педагогічною радою Костянтинівського ЗЗСО № 5.
- 3.12. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я голови Комісії. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.
- 3.13. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Кодексу академічної доброчесності.
- 3.14. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.
4. Повноваження Комісії:
 - одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;
 - залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
 - проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики педагогічних працівників та здобувачів освіти;
 - ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та науково-дослідницької діяльності;
 - готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та науково-дослідницьку діяльність Костянтинівського ЗЗСО № 5;
 - надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.
 - інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних (локальних) документів Костянтинівського ЗЗСО № 5. Відповідальність за порушення академічної доброчесності
- 4.1. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно з вимогами чинного законодавства України.
- 4.2. Порушенням академічної доброчесності вважається:
 - академічний плагіат - оприлюднення (часткове або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими способами, як результат власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
 - фабрикація - вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
 - фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
 - списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
 - обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
 - хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірних переваг в освітньому процесі;
 - необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.
- 4.3. За порушення правил академічної доброчесності педагогічні працівники притягуються до таких форм відповідальності: дисциплінарна; адміністративна; відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.
- 4.4. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі освіти притягуються до таких форм відповідальності: - попередження; - повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.
5. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності використовується наступний комплекс профілактичних заходів:
- інформування здобувачів освіти, педагогічних працівників та батьків про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;
 - розповсюдження методичних матеріалів;
 - ознайомлення здобувачів освіти з питань інформаційної діяльності, правильності написання науково-дослідницьких, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;
 - ознайомлення здобувачів освіти та педагогічних працівників із цим Положенням;
 - посилення контролю вчителів, керівників секцій Малої академії наук, голів методичних об'єднань щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо.
6. **Заключні положення**
- 6.1. Це Положення погоджується рішенням педагогічної ради Костянтинівського ЗЗСО № 5 та вводиться в дію наказом керівника.
- 6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради та вводяться в дію наказом керівника Костянтинівського ЗЗСО № 5.

2.3. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти.

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результату освітньої діяльності здобувачів освіти як складової освітнього процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Результати освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

Ключова компетентність	Ціннісні ставлення та практичні здатності
<p>Спілкування державною (і рідною мовою у разі відмінності) мовами</p>	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлення ролі рідної (державної) мови як механізму національної і етнічної самоідентифікації, збереження світового мовного різноманіття, способу збереження культурних традицій і стратегій, аудіо- та візуалізацію культурного різноманіття свого народу; - любов до української мови; - усвідомлення ролі української мови в особистому житті, а також у житті нації і держави; - спілкування українською мовою у школі та поза школою. <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміти українську мову; - послуговуватися державною мовою в різноманітних життєвих ситуаціях та дотримуватися мовного етикету; - застосовувати різноманітні комунікативні стратегії залежно від мети спілкування; - формулювати чітко думки, дискутувати, наводити аргументи, відстоювати власну думку; - уміти правильно використовувати термінологічний апарат, спілкуватися в процесі навчально-пізнавальної діяльності; <ul style="list-style-type: none"> • розв'язувати конфлікти за допомогою спілкування; • популяризувати ідеї гуманізму, добра та краси; • протистояти засміченості мови, лайливим словам
<p>Спілкування іноземними мовами</p>	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлення ролі іноземної мови як механізму глобалізації, як запоруки зручності самореалізації в умовах закордоння; - ціннісне ставлення до культурних надбань різних народів, соціальної рівності; - позитивне сприйняття інакшості та інтерес до культурних відмінностей; - толерантне ставлення до представників різних народів і культур; - запобігання проявам ксенофобії, нетерпимості і расизму <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - готовність прийняти представників інших культур такими, якими вони є; - знати і за потреби спілкуватися мовами інших народів; - володіти навичками міжкультурної взаємодії; - запобігати міжетнічним і міжкультурним конфліктам; - уміти розв'язувати конфліктні ситуації та знаходити компроміси
<p>Математична компетентність</p>	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлення важливості математичного мислення та математичних знань у життєдіяльності людини;

	<ul style="list-style-type: none"> - розуміння цілісної картини світу, закономірності розвитку суспільства, людських відносин, небезпек у застосуванні маніпулятивних технологій; - дотримування логіки і послідовності у мисленні та діях; - протистояння маніпулятивним впливам <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розвивати критичне мислення; - аналізувати, систематизувати і синтезувати інформацію; - установлювати причинно-наслідкові зв'язки; - виокремлювати головні та другорядні цілі, ризики поведінки, ризиковані життєві ситуації й обирати шляхи їх вирішення
Компетентності у природничих науках і технологіях	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розширення і поглиблення знань про предметний світ, сферу людських відносин та про себе; - критичне оцінювання результатів людської діяльності у природному середовищі <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - готовність до саморозвитку і опанування сучасними технологіями; - використовувати сучасні технології у своїй діяльності; - брати участь у дослідній і проектній діяльності
Інформаційно-цифрова компетентність	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснення пошукової діяльності та виконання задач за алгоритмом; - уміння працювати з різними Інтернет-ресурсами; - розпізнавання достовірних і недостовірних джерел інформації; - протистояння Інтернет-агресії, Інтернет-булінгу тощо <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - уміти використовувати різні способи пошуку корисної інформації в довідникових джерелах (зокрема, за допомогою інформаційно-комунікативних технологій), критично мислити в процесі збору та обробки інформації; - дотримуватися етикету; - критично відбирати Інтернет інформацію; - дотримуватися правил безпеки в Інтернет мережі та здатність протистояти інтернет-ризикам та маніпулятивним технологіям у ЗМІ та рекламі, соціальних мережах, комп'ютерних іграх
Уміння вчитися впродовж життя	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначення мети та цілі власного життя і діяльності, планування й організація життя; - визначення близьких, середніх і далеких перспектив, розроблення стратегії життя; - уміння працювати самостійно і в команді; - користування різними джерелами інформації; - розширення знаннєвої та емоційної сфери, власні уявлення про життя; - застосовування різних поведінкових і комунікативних стратегій відповідно до мети діяльності та конкретної ситуації

	<p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - уміти моделювати власний освітній розвиток, аналізувати, контролювати, корегувати й оцінювати результати освітньої діяльності; - прагнути оволодівати новими знаннями та навичками; - готовність удосконалювати свої моральні, морально-вольові якості та навички поведінки впродовж життя; - розуміти необхідності роботи над собою
Ініціативність і підприємливість	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізування життєвих ситуацій; - презентація власної ідеї та ініціативи; - формулювання власних пропозицій, рішень; - виявлення лідерських якостей; - усвідомлення ціннісного змісту грошей, праці і рівності прав людей, праці батьків; - засудження споживацького способу життя та трудової експлуатації дітей <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - готовність брати відповідальність за себе та інших; - розвивати моральні якості для успішної професійної кар'єри; - брати участь у шкільних заходах, волонтерській діяльності, у трудових десантах і благодійних акціях
Соціальна та громадянська компетентності	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлення змісту понять «громадянин», «патріотизм», «військово-патріотичне виховання», «готовність до захисту Вітчизни» як важливих складників життєдіяльності людини; - усвідомлення конституційного обов'язку щодо громадянських прав та захисту суверенітету і територіальної цілісності України; - бажання брати участь у різних формах позакласної та позашкільної роботи військово-патріотичного спрямування; - участь у шкільному самоврядуванні і в дитячих громадських об'єднаннях <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - володіти навичками допомоги, самопомоги, захисту та виживати в складних умовах; - готовність захищати Батьківщину; - дотримуватися конституційних норм, повага до державних символів, законів України; - гуманно ставитися до інших людей, бути здатним до альтруїзму, співчуття, емпатії; - цінувати і поважати свободу інших, право на вибір та власну думку; - поважати гідність кожної людини
Обізнаність та самовираження у сфері культури	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ідентифікація себе як представника певної культури; - визначення ролі і місця української культури в загальноєвропейському і світовому контекстах; - використання культурного досвіду в життєвих ситуаціях; - долучення до творчості, висловлюючи власні ідеї, спираючись на досвід і почуття та використовуючи відповідні зображувально-виражальні засоби <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - поцінювати культурні здобутки людства та інтерес до них;

	- бути відкритим до культурного діалогу; - потреба у творчій діяльності, яка би відповідала здібностям і нахилам
Екологічна грамотність і здорове життя	<i>Ціннісне ставлення:</i> - усвідомлення природи, як джерела свідомості і духовності; - усвідомлення людини як частини і результату еволюції природи; - усвідомлення діяльності людини й її потреб як чинника руйнування довкілля; - формування ставлення до природи, як універсальної цінності; - визнання за об'єктами природи права на існування незалежно від принесеної користі; - усвідомлення значущості здорового способу життя, фізичної підготовки та фізичного розвитку для повноцінного життя людини <i>Практична здатність:</i> - уміти виокремлювати екологічний контекст будь-якого виду діяльності; - формувати практичні навички екологічно безпечної поведінки (вміти обирати діяльність, що наносить найменшої шкоди природі); - уміти застосовувати позитивні надбання народних традицій та етнічної культури у ставленні до природи й побутовій діяльності.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча - визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально - мотиваційна - формує позитивні мотиви навчання;
- виховна - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

- Повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою.
- Глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань.
- Гнучкість знань - вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.
- Системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.
- Міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

- Знання є складовою умінь учнів діяти.
- Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні.
- Навички - дії доведені до автоматизма у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Формувальне оцінювання має на меті:

- підтримати навчальний розвиток дітей;
- вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування, робота з діаграмами, графіками, схемами, робота з контурними картами, виконання учнями різних видів письмових робіт, взаємоконтроль учнів у парах і групах, самоконтроль тощо.

В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основою для коригування роботи вчителя на уроці. Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання. Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень має право на підвищення семестрової оцінки.

При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль "За високі досягнення в навчанні" та срібну медаль "За досягнення в навчанні", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17.03.2015 № 306 та Зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 березня 2015 р. за № 354/26799:

- Золотою медаллю нагороджуються випускники навчальних закладів, які за період навчання у старшій школі досягли високих успіхів у навчанні та за результатами семестрового, річного оцінювання і державної підсумкової атестації мають досягнення у навчанні 10-12 балів з предметів навчального плану (крім осіб, які навчаються за екстернатною формою навчання).

- Срібною медаллю нагороджуються випускники навчальних закладів, які за період навчання у старшій школі досягли високих успіхів у навчанні та за результатами семестрового, річного оцінювання та державної підсумкової атестації мають досягнення у навчанні 10-12 балів та достатній рівень (не нижче 9 балів) не більше ніж з двох предметів навчального плану.

Критерії, правила і процедури оцінювання учнів у школі визначаються на основі положень відповідних наказів МОН України щодо оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти.

1. Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів у першому класі має формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає активне залучення учнів до самоконтролю і самооцінювання (відповідно до наказу МОН України від 20.08.2018 № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі»).
2. Навчальні досягнення учнів других класів підлягають формувальному і підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. Оцінювання результатів навчання учнів других класів здійснюється вербально (відповідно до наказу МОН України від 27.08.2019 № 1154 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу»).
3. Для учнів третіх класів застосовується формувальному і підсумковому (тематичному, семестровому, річному) оцінюванню. Важливу роль у формувальному та підсумковому оцінюванні відіграють критерії, за якими воно здійснюється. Критерії оцінювання визначаються вчителем (із поступовим залученням до цього процесу учнів) відповідно до кожного різновиду роботи та різновиду діяльності учнів з орієнтуванням на вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначених Державним стандартом до другого циклу навчання, й очікуваних результатів, зазначених в освітній програмі закладу (наказ МОН України від 16.09.2020р. № 1146 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи»)
4. Оцінювання навчальних досягнень учнів 4 класів здійснюється вербально (відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від.20.04.2011 р. № 426 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», наказу МОН України від 19.08.2016 р. №1009 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 р. № 1222»):
 - з предметів інваріантної складової: «Інформатика», «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Основи здоров'я», «Фізична культура», «Я у світі» та «Трудове навчання».

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12-бальною шкалою:

- з предметів інваріантної складової освітніх галузей: «Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)», «Математика», «Природознавство».
5. Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»).

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної

(індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.).

6. Оцінювання навчальних досягнень учнів старшої школи здійснюється за 12-бальною системою(шкалою) і його результати позначаються цифрами від 1 до 12 (відповідно до наказу МОН України від 13.04.2011 р. № 329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (10-11 класи)»).

Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану закладу.

7. Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають загальну середню освіту в школі, відбувається відповідно до наказу МОН України від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 221 від 18.02.2019, № 246 від 19.02.2020).

КРИТЕРІЇ

оцінювання результатів навчання учнів початкових класів,
які навчаються за Державним стандартом початкової загальної освіти (2011)

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця засвоює знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, володіє окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії
	3	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання, потребує детального кількарізкового їх пояснення
II. Середній	4	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, може повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатен/здатна з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Учень/учениця будує відповідь у засвоєній послідовності; виконує дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працює зі значною допомогою вчителя
III. Достатній	7	Учень/учениця володіє поняттями, відтворює їх зміст, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця розпізнає об'єкти, які співвідносяться із засвоєними поняттями; під час відповіді відтворює засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіє вміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконує з незначною допомогою вчителя; відповідає логічно з окремими неточностями
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовує їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність)
IV. Високий	10	Учень/учениця володіє системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлює як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміє розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументує новими прикладами
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, застосовує способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконує під опосередкованим керівництвом; успішно виконує творчі завдання

КРИТЕРІЇ

оцінювання результатів навчання учнів 3-4-х класів НУШ, які навчаються за Державним стандартом початкової освіти (2018)

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

КРИТЕРІЇ

оцінювання результатів навчання учнів
у системі повної загальної середньої освіти

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця володіє уміннями на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії, але під час копіювання припускається помилок; не завжди виконує елементарні завдання, навіть з допомогою вчителя, потребує детального кількарязового їх пояснення; не завжди виявляє та виправляє власні помилки, навіть з допомогою вчителя; виправляє правильне на неправильне; не завжди розпізнає проблемну ситуацію, навіть за певної допомоги з боку інших; частково відтворює основний навчальний матеріал тільки з допомогою вчителя.
	2	Учень/учениця володіє уміннями на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії, але під час копіювання припускається помилок; з допомогою вчителя частково виконує елементарні завдання, потребує детального кількарязового їх пояснення; не завжди виправляє власні помилки, навіть з допомогою вчителя; виправляє правильне на неправильне; не завжди розпізнає проблемну ситуацію, навіть за певної допомоги з боку інших; відтворює основний навчальний матеріал завжди з допомогою вчителя.
	3	Учень/учениця володіє уміннями на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання, потребує детального кількарязового їх пояснення; не завжди самостійно виправляє власні помилки, навіть після допомоги вчителя; не завжди розпізнає проблемну ситуацію, навіть за певної допомоги з боку інших; відтворює основний навчальний матеріал, іноді з допомогою вчителя.
II. Середній	4	Учень/учениця здатний/здатна повторити за зразком певну операцію, дію; будує відповідь у засвоєній послідовності; виконує навчальні дії за алгоритмом, у разі утруднення звертається до вчителя по допомогу; не завжди вносить уточнення і робить виправлення помилок після допомоги вчителя; не завжди розпізнає проблемну ситуацію, відтворює основний навчальний матеріал з помилками й неточностями.

	<p>5</p> <p>Учень/учениця здатний/здатна повторити за зразком певну операцію, дію; будує відповідь у засвоєній послідовності; виконує навчальні дії за алгоритмом, у разі утруднення звертається до вчителя по допомогу; частково вносить коректні уточнення і робить виправлення помилок після допомоги вчителя; розпізнає проблемну ситуацію за певної допомоги з боку інших, не завжди визначає шляхи розв'язання проблемної ситуації; відтворює основний навчальний матеріал з помилками й неточностями, здійснює пошукову діяльність у супроводі вчителя.</p>
	<p>6</p> <p>Учень/учениця здатний/здатна повторити за зразком певну операцію, дію; будує відповідь у засвоєній послідовності; виконує навчальні дії за алгоритмом, у разі утруднення звертається до вчителя по допомогу; здатний/здатна внести коректні уточнення і зробити виправлення помилок після допомоги вчителя; розпізнає проблемну ситуацію, не завжди визначає шляхи розв'язання проблемної ситуації; відтворює основний навчальний матеріал, здійснює пошукову діяльність у супроводі вчителя.</p>
<p>III. Достатній</p>	<p>7</p> <p>Учень/учениця демонструє уміння на рівні свідомого вибору способу дії у стандартних ситуаціях; висловлює власні думки, може наводити окремі приклади на їх підтвердження; під час відповіді може відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; самостійні роботи виконує із незначною допомогою вчителя; здатний/здатна внести коректні уточнення після допомоги вчителя, виправити помилки в усній відповіді / письмовій роботі самостійно; складає план роботи для розв'язання проблемної ситуації у співпраці з учителем, виконує етапи розв'язання проблеми за зразком.</p>
	<p>8</p> <p>Учень/учениця демонструє уміння на рівні свідомого вибору способу дії у стандартних ситуаціях; висловлює власні думки, можуть наводити окремі приклади на їх підтвердження; під час відповіді може відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; самостійні роботи виконує із незначною допомогою вчителя; здатний/здатна внести уточнення, виправити помилки в усній відповіді/письмовій роботі самостійно, за потреби звертаються до вчителя; складає план роботи для розв'язання проблемної ситуації, виконують окремі етапи розв'язання проблеми у співпраці з учителем, а окремі етапи виконують за зразком</p>

	9	<p>Учень/учениця демонструє уміння на рівні свідомого вибору способу дії у стандартних ситуаціях; висловлює власні думки, може наводити окремі приклади на їх підтвердження; під час відповіді може відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків;</p>
		<p>самостійні роботи виконує із незначною допомогою вчителя; здатний/здатна внести уточнення, виправити помилки в усній відповіді / письмовій роботі самостійно; складає план роботи для розв'язання проблемної ситуації, розв'язує проблемні ситуації у співпраці з учителем.</p>
IV. Високий	10	<p>Учень/учениця демонструє уміння на рівні свідомого вибору способу дії в нових ситуаціях (нестандартних); аналізує, класифікує, узагальнює об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями; ілюструє прикладами власні відповіді, судження; самостійні роботи виконує під опосередкованим керівництвом учителя; здатний/здатна до аналізу чужих відповідей / письмових робіт за підтримки вчителя та наступного самостійного коригування та уточнення їх; частково обґрунтовує способи розв'язання навчальних /життєвих проблем та ситуацій, спираючись на набуті знання; складає план роботи для розв'язання проблемної ситуації самостійно, погоджуючи з учителем; розв'язує проблемні ситуації, дослідницькі та творчих навчальних завдань.</p>
	11	<p>Учень/учениця демонструє уміння на рівні свідомого вибору способу дії в нових ситуаціях (нестандартних); аналізує, класифікує, узагальнює об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями; ілюструє прикладами власні відповіді, судження; самостійні роботи виконує під опосередкованим керівництвом учителя; здатний/здатна до аналізу власних відповідей / письмових робіт за підтримки вчителя та наступного самостійного коригування та уточнення їх; частково обґрунтовує способи розв'язання навчальних /життєвих проблем та ситуацій, спираючись на набуті знання, власний досвід; складає план роботи для розв'язання проблемної ситуації самостійно, за потреби погоджує з учителем; розв'язує проблемні ситуації, дослідницькі та творчих навчальних завдань.</p>
	12	<p>Учень/учениця демонструє уміння на рівні свідомого вибору способу дії в нових ситуаціях (нестандартних); аналізує, класифікує, узагальнює об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями; ілюструє прикладами та обґрунтовує власні відповіді, судження; самостійні роботи виконує під опосередкованим керівництвом учителя; здатний/здатна до аналізу власних відповідей / письмових робіт та їх коригування та уточнення (за потреби);</p>

	обґрунтовує способи розв'язання навчальних /життєвих проблем та ситуацій, спираючись на набуті знання, власний досвід; здатний/здатна до розв'язання проблемних ситуацій, дослідницьких та творчих навчальних завдань.
--	--

2.4. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників закладу визначаються на основі положень наказу МОН України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти».

Вимога 1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Критерії оцінювання:

- 1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.
- 1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.
- 1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби).
- 1.4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо).
- 1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку.
- 1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.

Вимога 2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.

Критерії оцінювання:

- 2.1. Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
- 2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проєктах, залучаються до роботи як освітні експерти.

Вимога 3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками школи.

Критерії оцінювання:

- 3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства.
- 3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок.
- 3.3. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.

Вимога 4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.

Критерії оцінювання:

- 4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності.
- 4.2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти.

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

Атестація педагогічних працівників – це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України. Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до статті 59 Закону України «Про освіту». Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється за такими видами:

- довгострокове підвищення кваліфікації: курси;
- короткострокове підвищення кваліфікації: семінари, семінари-практикуми, тренінги, конференції, «круглі столи» тощо.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада закладу.

Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їх атестація.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблицях:

Вимоги щодо кваліфікаційних категорій педагогічних працівників			
Професійні знання та вміння	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми.

<p>2. Знання сучасних досягнень у методиці</p>	<p>Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання.</p>	<p>Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту, вносить у них (у разі потреби) корективи.</p>	<p>Володіє методами науково-дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики.</p>
<p>3. Уміння аналізувати свою діяльність</p>	<p>Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи.</p>	<p>Виправляє допущені помилки й посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою та активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей.</p>	<p>Прагне й вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні та слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації.</p>
<p>4. Знання нових педагогічних концепцій</p>	<p>Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов.</p>	<p>Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією з сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами.</p>	<p>Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності.</p>
<p>5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня</p>	<p>Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях.</p>	<p>Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко й підсвідомо обрати оптимальне рішення.</p>	<p>Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науково-обґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях.</p>
<p>6. Володіння способами індивідуалізації навчання</p>	<p>Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку: здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів</p>	<p>Уміло користується елементами, засобами діагностики та корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу.</p>	<p>Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів;</p>

	та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей.	Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей.	працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми.
7. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками навчання.	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом навчання. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особливостей самого предмета; уміло варіює форми та методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю й сформованими навичками.	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного навчання. Стимулює внутрішню (розумову) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднує з міцними знаннями та сформованими навичками.
8. Робота з розвитку в учнів загально-навчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці.	Цілеспрямовано формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці. Дотримується єдиних вимог щодо усного й писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія).	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)
9. Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів.	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірочних робіт, екзаменів.	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал,

			демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук.
10. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю.	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює.	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності.
11. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації.	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя.	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти значних результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів.
12. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки педагогічного спілкування; намагається створити	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації

	навколо себе доброзичливу атмосферу співпраці з колегами.	утвердженням колективістських принципів моралі.	координує свої дії з колегами.
13. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками.	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології.	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності.
14. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями.	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості.	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості
15. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди.	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію.	Досконало володіє мовою, словом, професійною термінологією.
16. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини.	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості.	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей.

Сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

2.5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників

Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти визначаються на основі положень наказу Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти».

Вимога 1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань.

Критерії оцінювання:

1.1. У закладі освіти затверджено стратегію його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності.

- 1.2. У закладі освіти річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії його розвитку та з урахуванням освітньої програми.
- 1.3. У закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти.
- 1.4. Керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання.

Вимога 2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм.

Критерії оцінювання:

- 2.1. Керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру.
- 2.2. Заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах.

Вимога 3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників.

Критерії оцінювання:

- 3.1. Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми.
- 3.2. Керівництво закладу освіти за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності.
- 3.3. Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.

Вимога 4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодія закладу освіти з місцевою громадою.

Критерії оцінювання:

- 4.1. У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.
- 4.2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу.
- 4.3. Керівництво закладу освіти створює умови для розвитку громадського самоврядування.
- 4.4. Керівництво закладу освіти сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади.
- 4.5. Режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам.
- 4.6. У закладі освіти створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.

Вимога 5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

Критерії оцінювання:

- 5.1. Заклад освіти впроваджує політику академічної доброчесності.
- 5.2. Керівництво закладу освіти сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

Формою контролю за діяльністю керівників є атестація.

Ефективність управлінської діяльності керівника під час атестації визначається за критеріями:

- 1) саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності;
- 2) стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- 3) річне планування формується на стратегічних засадах розвитку школи;

- 4) здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проєктів;
- 5) забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів;
- 6) поширення позитивної інформації про заклад;
- 7) створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні);
- 8) застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі;
- 9) забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- 10) позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

Ділові та особистісні якості керівників визначаються за критеріями:

- 1) цілеспрямованість та саморозвиток;
- 2) компетентність;
- 3) динамічність та самокритичність;
- 4) управлінська етика;
- 5) прогностичність та аналітичність;
- 6) креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- 7) здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Управлінська діяльність адміністрації закладу на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками школи з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би надавав належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в умовах ринкових відносин;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які повною мірою відповідають особливостям роботи та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачання часу всіма працівниками;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в умовах ринкових відносин;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Сучасні виклики освітнього менеджменту вимагають від директора школи таких фахових компетенцій:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;
- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

2.6. Інформаційні системи для ефективного управління

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність.

Така діяльність проводиться у двох напрямках:

- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність;
- комп'ютеризація освітнього процесу.

Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на всіх рівнях.

Другий напрям – це впровадження в освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів.

Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях.

Другий напрям – це впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів.

Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. В цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації є створення її належної та ефективної інфраструктури, впровадження уніфікованих засобів доступу до корпоративних даних, поліпшення керування всіх комплексів інформаційних ресурсів, а також забезпечення відповідності інфраструктури стратегічним цілям закладу.

У Костянтинівській ЗОШ № 9 здійснюється збір, узагальнення, аналіз та використання відповідної інформації для ефективного управління освітнім процесом та іншою діяльністю. Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в закладі освіти сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та система електронного документообігу.

Для оптимізації процесів пошуку, передачі й обміну інформацією всередині закладу освіти функціонує локальна комп'ютерна мережа. При оцінці якості освітнього процесу використовуються комп'ютерні технології для обробки досягнень кваліметрії.

Для обміну інформацією з якості освітнього процесу використовується відео-, аудіо- і магнітні носії інформації, розмножувальна техніка.

У закладі створений банк даних (статистика) за результатами освітнього процесу та освітньої діяльності:

- статистична інформація форм ЗНЗ-1, 83-РВК ;
- інформаційна база про якість освітнього процесу на рівні різних класів;

Для забезпечення більш широких і різноманітних зв'язків закладу із зовнішнім середовищем, у тому числі доступу до різних баз даних, джерел інформації школу підключено до швидкісного Інтернету. Є зона Wi-Fi підключення, якою охоплено 400 кв.м.

Для забезпечення створення єдиного інформаційного поля Тучинської спеціальної школи функціонує офіційний сайт закладу <https://tuchin-spec-school.rv.ua>.

Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. У цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації закладу є ефективна робота веб-сайту, інформування педагогів через електронні скриньки та Google – сервіси, Zoom, групи у фейсбуці та вайбері.

2.7. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Для організації освітнього процесу заклад освіти має бути забезпечений такими ресурсами:

- Державні стандарти початкової, базової, повної загальної середньої освіти;
- наскрізна освітня програма;
- статут закладу освіти;
- стратегія розвитку закладу освіти;
- річний план роботи закладу освіти;
- штатний розпис закладу освіти;
- календарно-тематичне планування;
- методики та технології організації освітнього процесу;
- методики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;

- система матеріального та морального заохочення;
 - плани підвищення кваліфікації педагогічних працівників.
- Приміщення Костянтинівського ЗЗСО № 5 складається з однієї будівлі: навчального корпусу, спортивної зали, їдальні, актового залу. Стан будівлі задовільний.

Приміщення та територія відповідають державним санітарногігієнічним нормам щодо утримання закладів освіти.

Навчальні класи та кабінети повністю забезпечені меблями.

Діє локальний водопровід.

Їдальня знаходиться в пристосованому приміщенні, наявне холодне та гаряче водопостачання, необхідне технологічне обладнання. Приміщення їдальні розраховане на 100 посадкових місць.

Заклад працює за класно-кабінетною системою. В школі наявні кабінети: фізичний, хімічно-біологічний, інформатики (2), обслуговуючої праці та трудового навчання. Всього класних кімнат – 27. Наявні бібліотека, спортивна зала, спортивний майданчик.

Рівень матеріально-технічного забезпечення навчальних кабінетів складає 65%. Ефективно використовується база кабінетів інформатики, хімії-біології. В спортивній залі є достатня кількість спортивного інвентаря та обладнання.

Наявний доступ до всесвітньої інформаційної мережі Інтернет (швидкість доступу - 100 Мбіт/с).

2.8. Безпекова складова закладу

У законодавстві загальні вимоги, які забезпечують безпечне освітнє середовище закладу регулює Закон України «Про повну загальну середню освіту» № 764-ІХ від 13.07.2020р.

Визначаємо три основні складові безпечного освітнього середовища:

- безпечні й комфортні умови праці та навчання;
- відсутність дискримінації та насильства;
- створення інклюзивного і мотивувального простору.

Створення безпеки спрямоване на виконання таких завдань:

- формування в учнів компетентностей, важливих для успішної соціалізації особистості;
- впровадження демократичної культури, захист прав дитини і формування демократичних цінностей;
- запобігання та протидія таким негативним явищам серед дітей та учнівської молоді як насильство, кібербулінг, булінг тощо;
- формування у дітей і підлітків життєвих навичок (психосоціальних компетентностей), які сприяють соціальній злагодженості, відновленню психологічної рівноваги;
- запобігання та протидія торгівлі людьми, формування у школярів таких життєвих навичок, як спілкування, прийняття рішень, критичне мислення, управління емоціями, стресами та конфліктними ситуаціями, формування цінностей та набуття відповідних компетентностей;
- формування морально-етичних, соціальних, громадянських ціннісних орієнтирів, виховання національно свідомої, духовно багатой, фізично досконалої особистості;
- профілактика девіантної поведінки, правопорушень та злочинності серед неповнолітніх;
- профілактика залежностей та шкідливих звичок, пропаганда здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я як найвищої соціальної цінності;
- формування творчого середовища, залучення учнів в позаурочний час до спорту, творчості, мистецтва, інших громадських заходів з метою їх позитивної самореалізації, соціалізації;
- розвиток творчої співпраці педагогічного колективу, учнів і батьків на засадах педагогіки партнерства.

2.9. Забезпечення публічності інформації про Костянтинівський ЗЗСО № 5.

Публічність інформації про діяльність забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».

На офіційному сайті школи розміщено:

- статут школи;
- ліцензії на провадження освітньої діяльності;
- структура та органи управління школою;
- кадровий склад школи згідно з ліцензійними умовами;
- освітні програми, що реалізуються в школі, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- територія обслуговування, закріплена за школою освіти його засновником;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у школі;
- мова освітнього процесу;
- наявність вакантних посад;
- матеріально-технічне забезпечення школи;
- результати моніторингу якості освіти;
- річний звіт про діяльність школи;
- правила прийому до школи.

Крім зазначеного, на сайті розміщуються фінансові звіти про надходження та використання всіх коштів, отриманих як благодійна допомога.

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється.

Показники ефективності реалізації: відповідність вимогам Закону України «Про освіту» щодо прозорості та інформаційної відкритості закладу освіти.

З метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом в закладі освіти створено інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО).

2.10. Інклюзивне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне пристосування Костянтинівського ЗЗСО № 5 забезпечує здобувачів освіти з особливими освітніми потребами інклюзивним освітнім середовищем:

- необхідними ресурсами освітнього процесу, що мають відповідати ліцензійним та акредитаційним вимогам;
- умовами доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Право на доступну освіту зазначеної категорії дітей реалізується за бажанням батьків шляхом організації індивідуальної або інклюзивної форм навчання. Заклад освіти за потреби утворює інклюзивні та/або спеціальні групи і класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей (Закон України «Про повну загальну середню освіту» № 764-ІХ від 13.07.2020). Зокрема освітній процес відповідає широкому спектру індивідуальних можливостей здобувачів освіти; забезпечує гнучку методiku навчання, викладання та подання матеріалу; доступні та гнучкі навчальні плани й програми. Дизайн закладу в основному враховує наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних маніпуляціях, з огляду на антропометричні характеристики, стан та мобільність користувача.

Наявність необхідного розміру і простору:

- доступні навчальні місця для здобувачів освіти, у тому числі з прилеглим простором для асистентів вчителів;
- меблі, фурнітура та обладнання, що підтримують широкий спектр навчання та навчальних методик;

- можливість регулювання середовища (наприклад, освітлення) для різноманітних потреб здобувачів освіти у навчанні та інше.

Умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами:

Згідно Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року, №2145-VIII, ст. 19, кожна людина, незалежно від стану здоров'я, особливостей фізичного та інтелектуального розвитку, має право на одержання якісної освіти.

У школі створені сприятливі умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами, а саме:

1. Індивідуальним навчанням за формою педагогічного патронажу охоплені учні, які за станом здоров'я не можуть відвідувати навчальний заклад (10 учнів –3,1,4% від загальної кількості учнів у 2023/2024н.р.)
2. На вирішення проблеми вад мовлення та нерізкого загального недорозвинення мовлення учнів у закладі працює логопед (Логопед Антонова Н.К. здійснює обстеження дітей початкової ланки і залучає виявлених дітей до корекційної роботи. Надаються консультаційні рекомендації для батьків, діти яких потребують логопедичної допомоги)
3. Облаштовано пандус, який забезпечує доступ людей з обмеженими можливостями на I-й поверх закладу.
4. Освітній процес у разі потреби забезпечується навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам бібліотеки закладу.

2.11. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню)

З метою створення безпечного освітнього середовища в Костянтинівському ЗЗСО № 5 впроваджується комплексний підхід у сфері запобігання та проявам булінгу (цькування), який передбачає розробку та оприлюднення:

- правил поведінки здобувача освіти в закладі;
- плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в школі;
- порядку подання учасниками освітнього процесу заяв про випадки булінгу (цькування) в школі (форма заяви, примірний зміст, терміни та процедуру розгляду (з дотриманням конфіденційності) відповідно до законодавства тощо);
- порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в школі та відповідальності осіб, причетних до булінгу (цькування) тощо.

III. Періодичність та механізм самооцінювання.

3.1. Вивчення та самооцінювання якості освіти

Функції самооцінювання

- Отримання порівняльних даних, виявлення динаміки і факторів впливу на динаміку.
- Упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу.
- Координація діяльності організаційних структур (шкільні методичні об'єднання, творчі групи) задіяних у процедурах моніторингу.

Види самооцінювання

- Моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти.
- Моніторинг педагогічної діяльності.
- Моніторинг за освітнім середовищем.

Напрями самооцінювання:

- **узгодження управління** (якщо школа відповідає певним стандартам в освіті, автоматично забезпечується адекватний рівень її діяльності);
- **діагностика** або визначення рівня академічних навичок учнів незалежно від їх особистості;
- **вивчення діяльності** (включає заміри «входу» і «виходу» системи);
- **статичний показник** (надає можливість одночасно зняти показники за одним або кількома напрямками діяльності школи, порівняти отриманий результат з нормативом і визначити відхилення від стандарту, здійснити аналіз і прийняти управлінське рішення);

- **динамічний показник** (багаторазовий замір певних характеристик під час усього циклу діяльності);
- **психологічний показник** (постійне відстеження певних особливостей у ході навчальної діяльності);
- **внутрішній показник ефективності** (спостереження за динамікою становлення колективу, прогнозування проблем, які можуть з'явитися у майбутньому);
- **самооцінювання освітніх систем** (оцінювання стану системи, в якій відбуваються зміни, з подальшим прийняттям управлінського рішення);
- **педагогічний моніторинг** (супровідний контроль та поточне коригування взаємодії вчителя й учня в організації і здійсненні освітнього процесу);
- **освітній моніторинг** (супровідне оцінювання і поточна регуляція будь-якого процесу в освіті);
- **учнівське самооцінювання** (комплекс психолого-педагогічних процедур, які супроводжують процес засвоєння учнями знань, сприяють виробленню нової інформації, необхідної для спрямування дій на досягнення навчальної мети);
- **самооцінювання загальноосвітньої підготовки учнів** (систематичне відстеження досягнення державних вимог підготовки учнів за основними навчальними дисциплінами);
- **моніторинг результативності освітнього процесу** (показує загальну картину дій усіх факторів, що впливають на навчання та виховання, і визначає напрями, які потребують більш детального дослідження).

Форми самооцінювання

- Самооцінка власної діяльності на рівні педагога, учня, адміністратора.
- Внутрішня оцінка діяльності керівниками шкільних методичних об'єднань.
- Зовнішнє оцінювання діяльності.

Етапи проведення самооцінювання

Терміни проведення моніторингу визначаються планом роботи школи на кожен навчальний рік.

Самооцінювання включає три етапи:

- *підготовчий* - визначення об'єкта вивчення, визначення мети, критерії оцінювання, розробка інструментарію і механізму відстеження, визначення термінів;
- *практичний (збір інформації)* - аналіз документації, тестування, контрольні зрізи, анкетування, цільові співбесіди, самооцінка тощо;
- *аналітичний* - систематизація інформації, аналіз інформації, корегування, прогнозування, контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень.

Виконавці

Виконавцями самооцінювання є: заступники директора, керівники шкільних методичних об'єднань, члени творчих груп, педагогічні працівники певної спеціалізації, вчителі-предметники, класні керівники, представники соціально-психологічної служби закладу.

3.2. Функціональні обов'язки учасників самооцінювання

Адміністрація закладу:

- ініціює розроблення стратегії розвитку школи;
- розробляє і втілює внутрішшкільну систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- установлює і затверджує порядок, періодичність проведення досліджень;
- забезпечує необхідні ресурси для організації освітнього процесу;
- сприяє визначенню напрямків підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечує реалізацію освітньої програми;
- визначає шляхи подальшого розвитку закладу;
- приймає управлінські рішення щодо розвитку якості освіти на основі результатів моніторингу.

Рада забезпечення якості освіти:

- бере участь у розробленні інструментарію;
- бере участь у розробленні критеріїв оцінювання результативності освітнього процесу та професійної діяльності педагогів;
- проводить експертизу, дослідження, анкетування, опитування та оцінювання здобувачів освіти;
- аналізує результати зібраної інформації;
- веде облік результатів;
- готує пропозиції для адміністрації щодо удосконалення освітнього процесу.

Педагогічна рада закладу:

- участь у розробленні методики оцінювання;
- вибір критеріїв і показників, що характеризують стан і динаміку розвитку системи забезпечення якості освіти;
- визначення способів оприлюднення інформації та показників розвитку системи моніторингу;
- вивчення, узагальнення і поширення інноваційного досвіду педагогічних працівників;
- затвердження освітньої програми закладу та стратегії розвитку та положення про академічну доброчесність;
- сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їх творчих ініціатив.

Класний керівник:

- проводить контроль за всеобучем кожного учня;
- своєчасно доводить підсумки до відома батьків;
- надає інформацію для самооцінювання.

Учитель:

- визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів з предметів за результатами тестування, контрольних зрізів, поточного, тематичного та підсумкового оцінювання за семестри, навчальний рік;
- визначає шляхи підвищення навчальних досягнень учнів;
- своєчасно подає інформацію для оцінювання результативності.

3.3. Моніторинг якості освіти.

Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній. Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться закладом освіти (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Завдання моніторингу:

- Здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у школі.
- Створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу.
- Аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання.
- Створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів.
- Прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в школі.

Моніторинг в школі здійснюють:

- директор та його заступники;
- засновник;
- органи, що здійснюють управління у сфері освіти;
- органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, учнями та батьками;
- громадськість.

Предмет моніторингу. Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в школі.

Об'єкти моніторингу. Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в школі, що включає кілька рівнів:

- здобувач освіти;
- учитель;
- класний керівник;
- батьки та ін.

Суб'єкти моніторингу. Суб'єктами моніторингу виступають :

- керівник закладу;
- Служба внутрішнього моніторингу якості освіти, органи самоврядування (педагогічні працівники, здобувачі освіти та їх батьки);
- засновник, органи, що здійснюють управління у сфері освіти, громадськість.

Кожний суб'єкт моніторингу реалізує специфічні для нього завдання. Конкретизовані показники опису та інструментів моніторингу якості освіти наведені у додатку № 2 Положення.

Основними формами моніторингу є:

- проведення контрольних робіт;
- участь учнів у I та II, III етапі Всеукраїнських предметних олімпіад, конкурсі та ін.;
- перевірка документації;
- опитування, анкетування;
- відвідування уроків, заходів;
- онлайн тестування в 4, 9, 11 класах.

Критерії моніторингу:

- об'єктивність;
- систематичність;
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати:

- отримання результатів стану освітнього процесу;
- покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

Підсумки моніторингу:

- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;
- дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях предметно-методичних комісій вчителів, нарадах при керівникові, засіданнях педагогічної ради.

Показники опису та інструментів моніторингу якості освіти:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- контингент учнів;
- психолого-соціологічний моніторинг;
- результати навчання учнів;
- педагогічна діяльність;
- управління закладом;
- освітнє середовище;
- медичний моніторинг;
- моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- формування іміджу закладу.

3.4. Критерії щодо здійснення внутрішнього забезпечення якості освіти

- Об'єктивність з метою максимального уникнення суб'єктивних оцінок, урахування всіх результатів (позитивних і негативних), створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу;
- Валідність для повної і всебічної відповідальності пропонованих контрольних завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість критеріїв виміру та оцінки, можливість підтвердження позитивних і негативних результатів, які отримуються різними способами контролю
- Надійність результатів, що отримуються при повторному контролі, який проводять інші особи;
- Врахування психолого-педагогічних особливостей;
- Систематичність у проведенні етапів і видів досліджень у певній послідовності та за відповідною системою;
- Гуманістична спрямованість з метою створення умов доброзичливості, довіри, поваги до особистості, позитивного емоційного клімату.
- Результати моніторингу мають тільки стимулюючий характер для змін певної діяльності.

IV. Заключне положення

Однією з важливих проблем забезпечення якості освітнього процесу в цілому залишається оцінка ефективності управління освітнім процесом зокрема, тому дана модель передбачає можливість вироблення своєї системи критеріїв, чинників, за якими можна оцінювати ефективність освітнього процесу, що дасть можливість вносити відповідні корективи в його організацію.

Рівень розвитку сучасної освіти вимагає від школи високорозвиненого вміння обирати форми, методи, типи управління педагогічним колективом, ставити серйозні вимоги до його ділових та особистісних якостей, серед яких:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку.
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Разом з тим, ефективність управлінської діяльності школи характеризується станом реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступенем їх впливу на результативність освітнього процесу з урахуванням основних чинників, **для яких проводиться самоаналіз:**

- Стратегічне планування розвитку закладу, основане на висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.
- Річне планування розвитку навчального закладу формується на стратегічних засадах.
- Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів.
- Реальне календарне планування враховує усі напрямки діяльності школи та доводиться до відома всіх рівнів.
- Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів.
- Поширення позитивної інформації про заклад (засобами веб-сайтів, інформаційних бюлетенів, громадських конференцій, семінарів, контактів з ЗМІ тощо).
- Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні). Наявність засобів для фізичного, інтелектуального розвитку учнів та педколективу.
- Застосування ІКТ-технологій у навчально-виховному процесі та повсякденному житті.

- Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.
- Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників та громадськості.

Терміни та їх визначення, що вживаються в Положенні.

- **Положення** – локально-правовий акт, що визначає основні правила організації, описує мету, структуру, взаємні обов'язки групи людей чи організацій, які об'єдналися для досягнення спільної мети.
- **Стратегія** – довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план, який супроводжується постійним аналізом та моніторингом в процесі його реалізації та спрямований з певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті.
- **Процедура** – офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь.
- **Механізм** – комплексний процес, спосіб організації.
- **Критерії** – вимоги для визначення або оцінки людини, предмета, явища (або: ознака, на підставі якої виробляється оцінка);
- **Правило** – вимога для виконання якихось умов всіма учасниками якої-небудь дії.
- **Інструмент** – засіб, спосіб для досягнення чогось.
- **Моніторинг якості освіти** – система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напрямку і причин відхилень від цілей.
- **Корекційно-розвивальне освітнє середовище** – сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з особливими потребами;
- **Академічна доброчесність** – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;
- **Академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **Фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;
- **Списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **Обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності чи організації освітнього процесу;
- **Хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **Необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, несвоєчасні записи в класних журналах результатів оцінювання;